

۱۷۳ دانشمند ایرانی در زمره دانشمندان یک درصد برتر جهان و ۳۰ دانشگاه کشور در رده موثرترین دانشگاه های جهان قرار گرفتند

کسب مرجعیت علم و فناوری در جهان اولین بند از سیاست های کلان علم و فناوری ابلاغی توسط مقام معظم رهبری است. با یک نگاه راهبردی مرجعیت علم و فناوری بهترین هدف برای تبدیل علم به ثروت و قدرت است. هر چند نهضت جنبش علمی در طی چند سال گذشته در کشور شکل گرفته اما مسیر دشواری تا دستیابی به مرجعیت علم و فناوری جهان وجود دارد. دستیابی به مرجعیت علم و فناوری جهان بدون ژرف نگری و برنامه ریزی ناممکن و دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی کشور بایستی در حوزه دیپلماسی علم و فناوری و اثرگذاری اقتصادی گام های اساسی بردارند. دانشگاه های کشور نشان داده اند که از توان علمی بسیار بالایی برخوردار هستند. پایگاه طلایه داران علم تامسون رویترز (آی.اس.آی) فهرستی از موثرترین دانشگاه های دنیا براساس تعداد استنادهای که در طی ده سال گذشته دریافت کرده اند معرفی به طوری که این فهرست هر دو ماه یکبار روزآمد شده و دانشگاه ها مرتباً مورد ارزیابی و در صورت عدم کسب حد نصاب امتیاز حذف می گردند. برای انتخاب موثرترین دانشگاه ها، کلیه دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی دنیا بر حسب میزان اثرگذاری آن ها مشخص و مرتب سازی و در گام بعد یک درصد برتر آنها که دارای بیشترین میزان اثرگذاری بوده اند انتخاب و معرفی می شوند. مایه مباحث است که سی دانشگاه از کشور جمهوری اسلامی ایران در میان یک درصد دانشگاه های برتر جهان که دارای بیشترین میزان اثرگذاری بوده اند مشاهده می شود. فهرست دانشگاه های کشور به ترتیب میزان اثرگذاری یک درصد برتر جهان در جدول زیر آمده است.

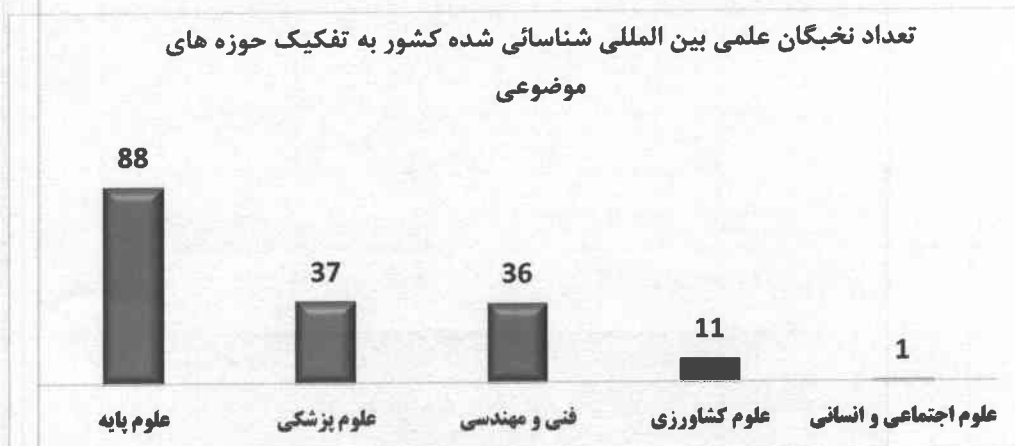
فهرست دانشگاه های کشور به ترتیب میزان اثرگذاری یک درصد برتر جهان

نام دانشگاه های کشور در زمره یک درصد جهان	نوع دانشگاه
تهران، تربیت مدرس، شیراز، تبریز، فردوسی مشهد، رازی، بوعلی سینا، کاشان، یاسوج، شهید باهنر کرمان، ارومیه، سمنان و دانشگاه آزاد اسلامی	دانشگاه های جامع
علوم پزشکی تهران، علوم پزشکی شهید بهشتی، علوم پزشکی شیراز، علوم پزشکی اصفهان، علوم پزشکی تبریز، موسسه پاستور ایران، علوم پزشکی مشهد، علوم پزشکی ایران، علوم پزشکی کرمان و بقیة الله (عج)	دانشگاه های علوم پزشکی
صنعتی شریف، صنعتی اصفهان، صنعتی امیرکبیر، علم صنعت ایران، خواجه نصیر طوسی، صنعتی بابل و صنعتی شیراز	دانشگاه های صنعتی

همچنین نخبگان علمی مهمترین عامل رشد و توسعه نظام های علمی هستند، از همین رو شناسایی آن ها از اهمیت بسزایی برخوردار است. کشورهای پیشرفته علمی برای جذب نخبگان از سرتاسر دنیا برنامه ریزی و سرمایه گذاری کرده و این امر باعث می شود تا این کشورها به بزرگترین مقصد برای مهاجرت نخبگان علمی دنیا تبدیل شوند. نخبگان ۱٪ برتر دنیا، ۱۴٪ از کل علم دنیا را تولید و همین گروه ۲۴٪ از کل استنادهای دنیا را دریافت می کنند. پایگاه طلایه داران علم آی.اس.آی (ESI) فهرست دانشمندان ۱٪ برتر دنیا را فراهم آورده است، هر چند مبتنی بر اصول علم سنجی می توان تا پژوهشگران ۲۰٪ برتر دنیا را در زمره نخبگان برتر علمی دنیا قرار داد. در واقع ۲۰٪ از محققان برتر دنیا ۶۶٪ از علم دنیا را تولید کرده و همچنین ۸۵٪ از استنادهای دنیا را دریافت می نمایند.

معیار انتخاب پژوهشگران برتر تعداد استنادهای صورت گرفته تولیدات آنها است. بر همین اساس پژوهشگرانی که توانسته اند براساس تحقیقات خود به بالاترین سطح اعتبار بین المللی دست یابند در دسته دانشمندان ۱٪ و ۲۰٪ برتر دنیا قرار می گیرند. طلایه داران علم آی.اس.آی نویسندگان را برحسب دامنه فعالیت علمی شان در رشته های موضوعی ۲۲ گانه قرار می دهد. به این منظور، تنها فعالیت نویسندگان در ده سال اخیر در محاسبات لحاظ می گردد. نویسندگان در هر رشته بر حسب تعداد استنادهایی که دریافت کرده اند مرتب سازی و سپس ۱٪ برتر نویسندگان به عنوان نخبگان علمی در نظر گرفته می شوند. فهرست فراهم آوری شده توسط طلایه داران علم آی.اس.آی بدون اشکال نیست، زیرا هر نویسنده برحسب حرف اول نام و نام کامل خانوادگی هویت بخشی می شود. به عنوان مثال، حمید رضا احمدی به صورت HR Ahmadi ثبت می شود. در نتیجه، یک نام می تواند به چندین نفر اطلاق گردد و همچنین نام یک فرد می تواند با املاهای مختلفی نگارش شده باشد. این دو مسئله در طلایه داران علم آی.اس.آی به دلیل هزینه بالای پردازش اطلاعات نادیده گرفته شده است.

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) بر روی هر نام شناسائی شده در طلایه داران علم آی.اس.آی پردازش های مختلفی را انجام داده و بدین ترتیب به طور تقریبی فهرست کاملی از نخبگان علمی کشور را تهیه نموده است. بر این اساس لیست ۱۷۳ نفره در زمره دانشمندان یک درصد برتر دنیا قرار گرفته اند. بر اساس آمار بدست آمده، توزیع دانشمندان در رشته های مختلف یکسان نیست. به طوری که ۵۰.۸٪ (پنجاه و هشت دهم درصد) این دانشمندان متعلق به حوزه علوم پایه هستند. بعد از علوم پایه، علوم پزشکی دارای بیشترین تعداد دانشمند است که شامل ۲۱.۴٪ (بیست و یک و چهار دهم درصد) آن ها می گردد. به لحاظ سهم حاصل از نخبگان، دانشمندان علوم فنی و مهندسی در جایگاه سوم قرار داشته و ۲۱٪ (بیست و یک درصد) دانشمندان تاثیر گذار علمی کشور متعلق به این حوزه هستند. علوم کشاورزی ۶.۴٪ (شش و چهار دهم درصد) از نخبگان بین المللی کشور را در اختیار دارد و تنها ۰.۶٪ (شش دهم درصد) از این نخبگان مربوط به حوزه علوم اجتماعی و انسانی است.

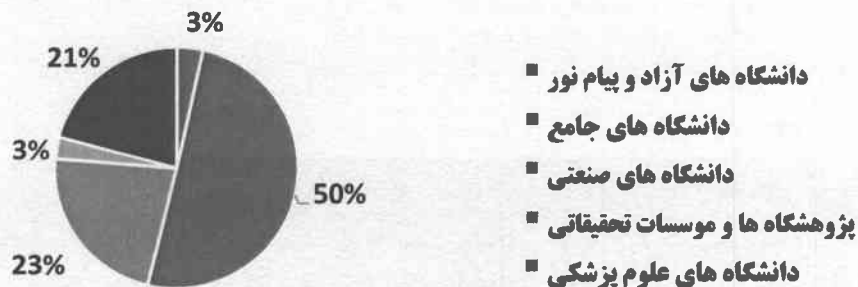
تعداد دانشمندان تاثیر گذار شناسایی شده در هر دانشگاه در جدول مشخص گردیده است. همانطور که ملاحظه می شود دانشگاههای علوم پزشکی تهران، تهران، صنعتی شریف و شیراز به ترتیب دارای بیشترین تعداد دانشمند تاثیر گذار هستند.

فهرست دانشگاه ها و تعداد دانشمندان یک درصد برتر جهان

تعداد دانشمند در هر دانشگاه	نام دانشگاه/موسسه
۲۱	دانشگاه علوم پزشکی تهران
۱۸	دانشگاه تهران
۱۲	دانشگاه صنعتی شریف
۸	دانشگاه شیراز
۷	دانشگاه های تربیت مدرس، صنعتی اصفهان
۶	دانشگاه های صنعتی امیر کبیر، شهید بهشتی، اصفهان
۵	دانشگاه های آزاد اسلامی و علم و صنعت ایران
۴	دانشگاه های تبریز، بوعلی سینا همدان، علوم پزشکی اصفهان، مازندران
۳	دانشگاه های یزد، کاشان، گیلان، رازی کرمانشاه و صنعتی بابل
۲	دانشگاه های صنعتی شیراز، علوم پزشکی شیراز، فردوسی مشهد، تبریز، خلیج فارس، سمنان، خوارزمی، تحصیلات تکمیلی فناوری پیشرفته و یاسوج

همچنین از مجموع دانشمندان برتر ۵۰٪ متعلق به دانشگاه های جامع، ۲۳٪ مربوط به دانشگاه های صنعتی، ۲۱٪ مربوط به دانشگاه های علوم پزشکی، ۳٪ مربوط به پژوهشگاه ها، و ۳٪ متعلق به دانشگاه های آزاد و پیام نور است. در بین دانشگاه های جامع، دانشگاه های تهران، شیراز، تربیت مدرس، اصفهان، شهید بهشتی، تبریز، مازندران و بوعلی سینا همدان و دانشگاه های صنعتی، دانشگاه صنعتی شریف، صنعتی اصفهان، امیرکبیر، علم و صنعت ایران و نوشیروانی بابل به ترتیب بیشترین تعداد دانشمند تاثیر گذار شناسایی شده اند. همچنین چهار پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران، موسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع کشور، پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی ایران و پژوهشگاه علوم و فناوری رنگ به نسبت یکسان دارای دانشمند برتر تاثیر گذار در تولید علم هستند.

تعداد نخبگان برتر علمی کشور بر حسب نوع دانشگاه/موسسه

در حوزه علوم پایه دانشگاه های تهران، شیراز و اصفهان، در حوزه علوم پزشکی دانشگاه های علوم پزشکی تهران، علوم پزشکی اصفهان، علوم پزشکی شیراز و علوم پزشکی تبریز و در حوزه علوم کشاورزی دانشگاه تهران دارای بیشترین تعداد نخبه می باشد. همچنین در حوزه فنی و مهندسی دانشگاه های صنعتی شریف، تهران، صنعتی اصفهان، امیرکبیر، نوشیروانی بابل، صنعتی شیراز و دانشگاه علم و صنعت ایران دارای بیشترین تعداد نخبگان هستند.

فهرست دانشگاه ها و تعداد دانشمندان یک درصد برتر جهان در حوزه های موضوعی

تعداد نخبه علمی در هر دانشگاه	نام دانشگاه/موسسه	حوزه موضوعی
۱	دانشگاه خوارزمی	علوم اجتماعی و انسانی
۷	دانشگاه های شیراز و تهران	علوم پایه
۶	دانشگاه اصفهان	
۵	دانشگاه های شهید بهشتی و آزاد اسلامی	
۴	دانشگاه های تربیت مدرس، صنعتی شریف و مازندران	
۳	دانشگاه های صنعتی امیرکبیر، صنعتی اصفهان، علم و صنعت ایران، رازی، بوعلی سینا، کاشان، تبریز و یزد	
۲	دانشگاه های تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته، دانشگاه گیلان و یاسوج	
۱	دانشگاه های کردستان، فردوسی مشهد، صنعتی مالک اشتر، تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، بین المللی امام خمینی (ره)، پیام نور، الزهرا، پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران، علوم و فناوری رنگ، زنجان، سمنان، خوارزمی، سیستان و بلوچستان، خلیج فارس	
۲۱	دانشگاه علوم پزشکی تهران	علوم پزشکی
۴	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	
۲	دانشگاه های علوم پزشکی شیراز و تبریز	
۱	دانشگاه های علوم پزشکی کرمانشاه، مازندران، مشهد، اصفهان، زاهدان، زنجان، شهید بهشتی و تربیت مدرس	
۶	دانشگاه تهران	علوم کشاورزی
۱	دانشگاه های شیراز، فردوسی مشهد، تربیت مدرس، بوعلی سینا و پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی ایران	
۸	دانشگاه صنعتی شریف	فنی و مهندسی
۵	دانشگاه تهران	
۴	دانشگاه صنعتی اصفهان	
۳	دانشگاه های صنعتی امیرکبیر و صنعتی نوشیروانی بابل	
۲	دانشگاه های صنعتی شیراز و علم و صنعت ایران	
۱	دانشگاه های تربیت مدرس، تبریز، محقق اردبیلی، گیلان، خلیج فارس، خواجه نصیر الدین طوسی، شهید باهنر کرمان، شهید بهشتی و سمنان	

اداره روابط عمومی و همکاری های علمی بین المللی

تلفن: ۰۷۱-۳۶۴۶۸۴۲۱

رایانامه: info@isc.gov.ir